

HJÆLPEPAKKE MOD OVERBELÆGNING

Over hele landet er der sygehuse, der kæmper med massiv overbelægning på især akutte og medicinske afdelinger. Det er dybt problematisk – først og fremmest for patienterne,

Nu er grænset nået. Det er på tide, at de ansvarlige politikere i regering, kommuner og regioner sætter sig sammen og vedtager en hjælpepakke, som på den korte og mellemlange bane kan afhjælpe problemerne med overbelægning. Den nationale handleplan for den ældre medicinske patient og de øvrige initiativer, der er sat i gang, har et for langt sigte. Og selvom kommuner og regioner flere steder opruster samarbejdet, så er det helt tydeligt, at udviklingen på hospitalerne og udviklingen i kommunerne ikke matcher hinanden.

Danske Patienter, Lægeforeningen og Dansk Sygeplejeråd foreslår, at hjælpepakken får følgende indhold:

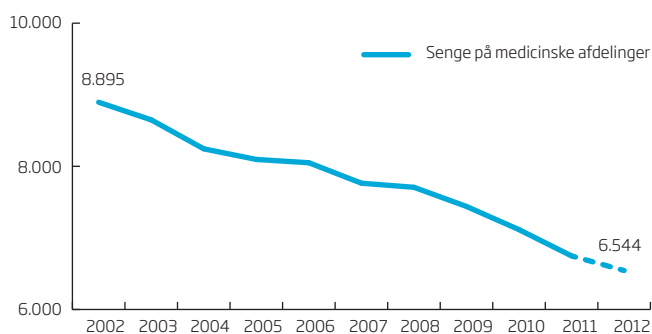
- Her-og-nu stop for nedlæggelse af medicinske senge.
- Al ledig kapacitet skal tages i brug
- Styrk sygepleje og omsorg på plejecentrene
- Fremryk Sundhedsstyrelsens nationale handleplan for ældre medicinske patienter
- Kommuner og regioner skal planlægge sammen
- Sundhedsmyndighederne skal handle over for kommuner og regioner
- Det skal kunne betale sig at undgå indlæggelse – incitamenterne skal vende samme vej

INDSATSER PÅ HOSPITALERNE

Her-og-nu stop for nedlæggelse af medicinske senge

Det går ikke at nedlægge sengepladser, hvis medicinske patienter skal henvises til gangene. Derfor er der behov for et stop her og nu for nedlæggelse af medicinske senge. Det er en midlertidig nødløsning, som kan sætte en prop i en helt uacceptabel udvikling.

Hjælpepakken mod overbelægning skal indeholde et mål, om, at ingen afdelinger har overbelægning uanset tidspunkt på året.

Kilde: Tal for 2002-2011 er fra Statens Serum Institut. Tal for 2012 er egne beregninger pba. udviklingen fra 2002-2011 (årligt fald på 3 % i perioden)

All ledig kapacitet skal tages i brug

Det er sundhedsfagligt og sikkerhedsmæssigt uacceptabelt, at der er patienter på gangene. Derfor bør regionerne afsøge alle muligheder for at tage ledig kapacitet i anvendelse, sådan at den nuværende overbelægning kan mindskes. De patienter, som overføres til nye rammer skal sikres den nødvendige lægelige og sygeplejefaglige behandling som alle andre indlagte patienter, så kvaliteten fastholdes.

Hjælpepakken mod overbelægning skal indeholde et mål om, at der her og nu oprettes det nødvendige antal medicinske sengepladser, som kan afhjælpe den aktuelle overbelægning. Pladserne skal etableres under ordentlige fysiske forhold som aflastning af de områder, hvor overbelægningen er størst.

INDSATSER I DET NÆRE SUNDHEDSVÆSEN

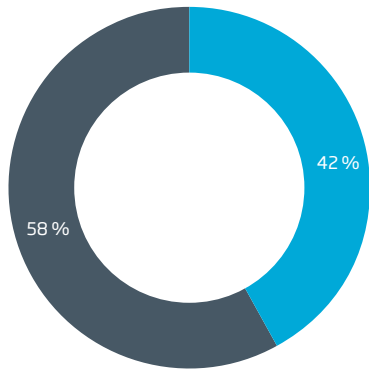
Styrk sygeplejen i kommunerne

Det faktum, at stadig flere patienter udskrives hurtigt eller behandles ambulant, betyder, at især ældre patienter har brug for en mere intensiv pleje, end det i dag er muligt at tilbyde i et privat hjem. Genindlæggelser kan forebygges, og mange patienter vil sætte stor pris på at være tættere på de vante rammer. Derfor er der god grund til at styrke sygeplejen og omsorgsopgaver i de kommunale tilbud, som i mange tilfælde desværre er barberet ned til et minimum.

For at skabe gode lokale sundhedstilbud er der behov for, at kommunerne opruster de sundhedsfaglige kompetencer. I dag bliver praktiserende læger og vagtlæger i mange tilfælde nødt til f. eks. at indlægge ældre plejehjemsboere, fordi der ikke er medarbejdere om aftenen eller om natten, som i samarbejde med den praktiserende læge eller vagtlægen kan behandle og observere patienterne på plejehjemmet.

Nogle kommuner har mange sygeplejersker på plejehjemmene, men under halvdelen af kommunerne har sygeplejersker på alle plejehjem. Sygeplejersker på plejehjemmene døgnet rundt er en oplagt vej til at undgå de mange indlæggelser, som er dyre for samfundet og opslidende for de ældre.

Hjælpepakken mod overbelægning bør indeholde mål om, at der ved udgangen af 2013 er sygeplejersker på plejecentrene.

- 42% Kommuner med sygeplejersker på alle plejecentre
- 58% Kommuner uden sygeplejersker på alle plejecentre

Kilde: Fremtidens hjemmesygepleje, statusrapport, KL og Sundhedskartellet, 2011

FÆLLES INITIATIVER

Fremryk Sundhedsstyrelsens nationale handleplan for ældre medicinske patienter

Den nuværende situation kræver hurtig handling. Allerede i december 2011 blev der vedtaget en handleplan for den ældre medicinske patient. Der er mange gode initiativer i planen som f. eks. bedre mulighed for opsøgende og opfølgende hjemmebesøg, følge-hjem og ringe-hjem ordninger for særligt sårbare patienter og forløbskoordinatorer til særligt svækkede ældre medicinske patienter.

De bør alle føres ud i livet nu, hvor patienter alt for mange steder er henvist til gangene. Derfor foreslår vi, at de initiativer, som først skulle sættes i gang i 2014 og 2015, allerede kommer i gang i år.

Hjælpepakken mod overbelægning skal indeholde et mål om, at den nationale handleplan for den ældre medicinske patient gennemgås mhp. at overveje initiativer, som med fordel kan fremrykkes.

Sundhedsmyndighederne skal handle over for kommuner og regioner

Der er i dag alt for få offentligt tilgængelige data om udviklingen på f.eks. de medicinske afdelinger, og de data, der er findes, er ofte forældede. F.eks. er Sundhedsstyrelsens seneste opgørelse over antal senge fra 2010, ligesom opgørelsen over belægningsprocenter er tre år gammel. Konsekvensen er, at det er vanskeligt at reagere hurtigt, når problemerne opstår. Derfor foreslår vi, at de centrale sundhedsmyndigheder løbende følger op på:

- Belægningsprocenter på medicinske, kirurgiske og psykiatriske afdelinger - om nødvendigt også på timebasis
- Udviklingen i antallet af sengepladser fordelt på specialer
- Indlæggelser fordelt på diagnoser, herunder forebyggelige og unødvendige indlæggelser

Det er afgørende, at sundhedsmyndighederne forholder sig aktivt til de data, der foreligger, og at de følger op over for regioner og kommuner, hvis forholdene ikke er i orden.

Hjælpepakken mod overbelægning skal indeholde et mål om, at de centrale sundhedsmyndigheder hurtigst mulig tilvejebringer det nødvendige datamateriale om udviklingen.

Kommuner og regioner skal styrke samarbejdet på alle niveauer

Det er uacceptabelt, når kommuner og regioner ikke kan skabe fælles løsninger. Det går ud over patienterne, som ikke får det smidige forløb, som de har brug for. Samarbejdet mellem aktørerne skal styrkes på alle niveauer. Regioner og kommuner må disponere i fællesskab, så antallet af senge og plejepladser ikke afhænger af den enkelte kommunes eller regions budget, men af borgerens behov. Det sker ikke i dag i tilstrækkeligt omfang. Samtidig skal regioner og kommuner arbejde for at finde nye løsninger i samarbejdet mellem sektorerne, ligesom lægelige og sygeplejefaglige kompetencer og erfaring i højere grad skal anvendes i udarbejdelsen af sundhedsaftalerne.

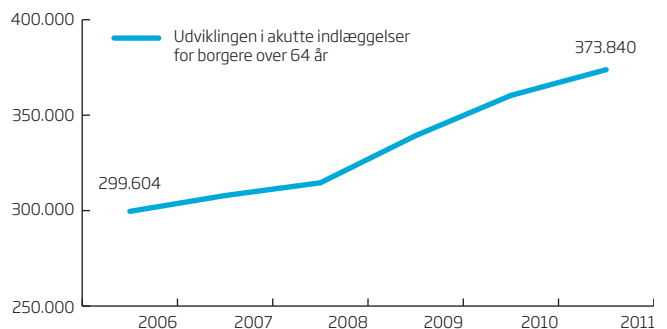
Hjælpepakken mod overbelægning bør indeholde et mål om, at regioner og kommuner mødes hver måned og på baggrund af datamateriale fra de centrale sundhedsmyndigheder vurderer og handler på den aktuelle belægningsituation.

Det skal kunne betale sig at undgå indlæggelse - incitamenterne skal vende samme vej

Pengene bør følge patienten - forstået på den måde, at de syge skal behandles det sted i sundhedsvæsenet, som er bedst for patienten. Hvis det er muligt at undgå indlæggelse - uden at gå på kompromis med kvaliteten - er det naturligvis det bedste, og derfor bør det sikres, at kommunerne har et tilstrækkeligt økonomisk incitament til at forebygge indlæggelser, og at regionerne har et tilstrækkeligt økonomisk incitament til at samarbejde med kommunerne om forløb, der ikke kræver indlæggelse. Erfaringer viser, at incitamenterne i dag ikke er tilstrækkelige til at sikre samarbejde mellem regioner og kommuner. F.eks. har hospitalerne ikke incitament til at foretage udredning ambulant frem for under indlæggelse. Det betyder, at tværsektorielle udredningsenheder, hvor hospitalets læger samarbejder med kommunale sygeplejersker, har rings vilkår.

Et udvalg om incitamentter fremlægger efter planen sin rapport i foråret 2013 og herefter skal sundhedsministeren sætte arbejde i gang, der retter op på incitamentsstrukturen.

Hjælpepakken mod overbelægning skal indeholde en anbefaling om, udvalget om incitamentter kommer med klare anbefalinger, der kan reducere overbelægningen på det medicinske område.

Kilde: Danmarks Statistik